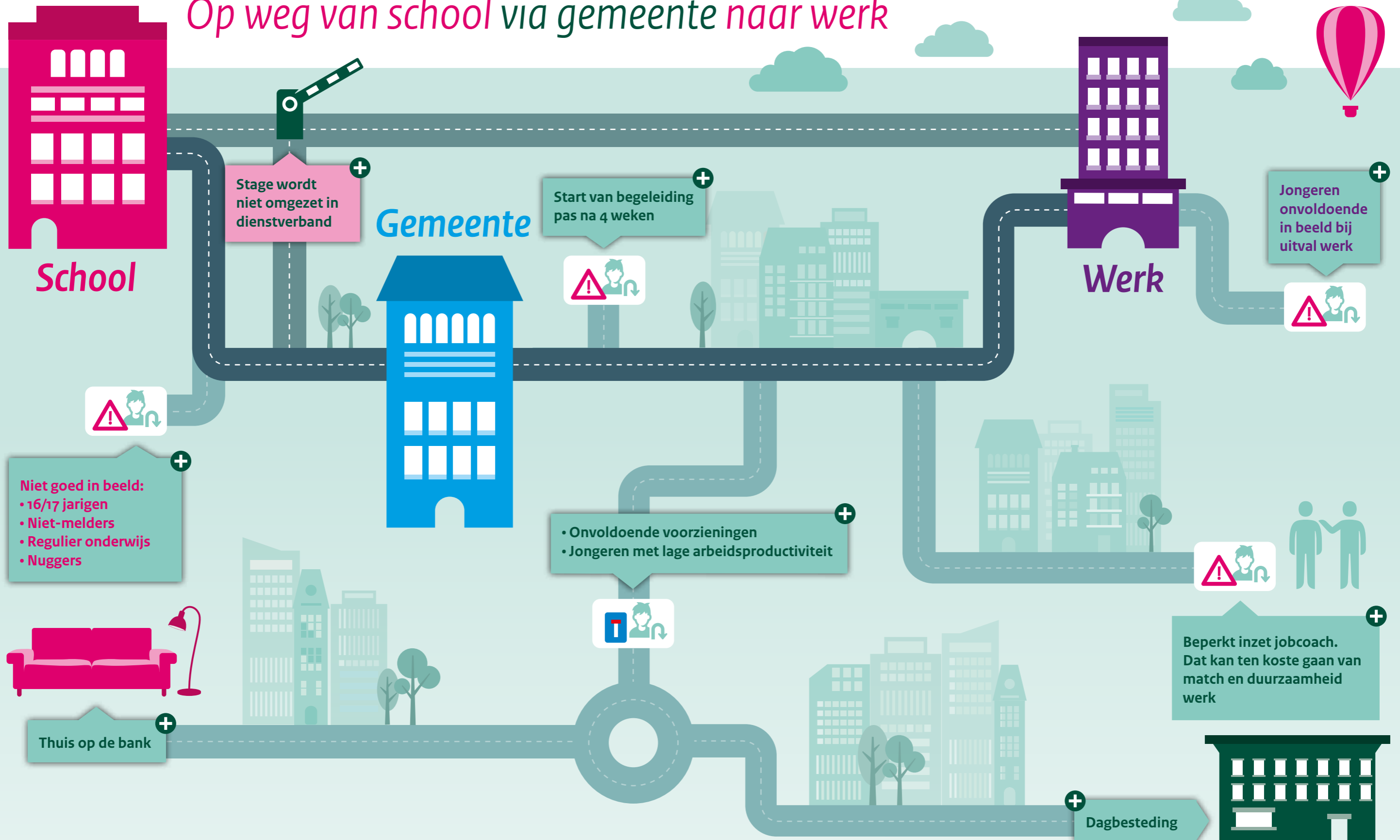

Risico's voor jongeren met een arbeidsbeperking

Op weg van school via gemeente naar werk

Risico's voor jongeren met een arbeidsbeperking

Op weg van school via gemeente naar werk

School

Stage wordt niet omgezet in dienstverband

Gemeente

Start van begeleiding pas na 4 weken

X

Werk

Jongeren onvoldoende in beeld bij uitval werk

De kans dat jongeren na het verlaten van de school aan het werk kunnen neemt toe als de samenwerking tussen scholen en gemeenten ook gericht is op een sluitende overgang van school naar werk.

Schoolverlaters, maar ook scholen en gemeenten hebben er belang bij dat een stage aan het eind van de schooltijd kan worden omgezet in een dienstverband. De gemeente kan de school daarbij ondersteunen door de werkgever over de streep te trekken via het (verschaffen van duidelijkheid over het) inzetten van instrumenten.

Gedacht kan worden aan:

- inzet van arbeidskundige expertise;
- inzet jobcoach;
- inzet LKS en begeleiding voor schoolverlaters vanaf 16 jaar.

Uit het onderzoek blijkt dat gemeenten over het algemeen verantwoordelijkheid voelen en ook prioriteit geven aan het omzetten van een stage in een dienstverband. Kleinere gemeenten geven daarbij wel veel vaker aan dat geld en capaciteit een beperkende factor is om scholen en werkgevers te ondersteunen bij het omzetten van een stage in een dienstverband. Wanneer een stage niet kan worden omgezet in een dienstverband, is het van belang dat er zo snel mogelijk een alternatief dienstverband wordt gevonden. Sommige scholen geven aan daarbij een actievere houding van de gemeente te verwachten.

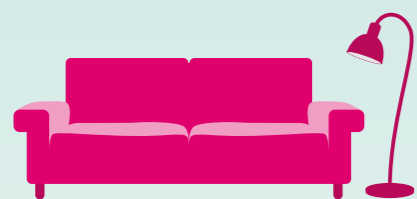
Goed voorbeeld

Er zijn soms intensievere vormen van samenwerking tussen scholen en gemeenten. Die gemeenten zijn dan ook vaker bereid om nog tijdens de schoolperiode instrumenten in te zetten zoals jobcoaching. Dat verhoogt de kans dat een stage aan het eind van de schoolperiode kan worden omgezet in een dienstverband.

Niet goed in beeld:

- 16/17 jarigen
- Niet-melders
- Regulier onderwijs
- Nuggers

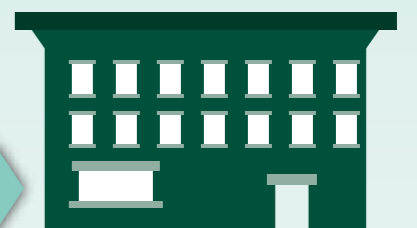

Thuis op de bank

Beperkt inzet jobcoach. Dat kan ten koste gaan van match en duurzaamheid werk

Dagbesteding

Risico's voor jongeren met een arbeidsbeperking

Op weg van school via gemeente naar werk

School

Stage wordt niet omgezet in dienstverband

Gemeente

Start van begeleiding pas na 4 weken

X

Werk

Jongeren onvoldoende in beeld bij uitval werk

Jongeren met een arbeidsbeperking die werk hebben gevonden, hebben een verhoogd risico op uitval. Het is van belang dat de gemeente de begeleiding van de jongere naar werk weer oppakt zodra die jongere uitvalt. Het risico dat de jongeren uit beeld raken is anders groot.

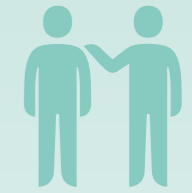
Jongeren die hun baan verliezen waarvoor loonkostensubsidie werd ingezet moeten opnieuw door gemeenten worden opgepakt voor begeleiding naar werk, ook als zij een WW-recht hebben opgebouwd. Dat schrijft de Participatiewet voor. Veel gemeenten zijn zich niet bewust van deze verantwoordelijkheid. Bij die gemeenten is er daarom een verhoogd risico dat de jongeren die uitvallen niet opgepakt worden voor begeleiding naar nieuw werk en uit beeld raken.

Een aantal gemeenten heeft de jongeren blijvend in beeld. Zij volgen de jongeren die aan het werk zijn gegaan, hetzij via de jobcoach, hetzij via de klantmanager. Zodra deze jongeren hun werk verliezen, worden zij opgepakt door de gemeente voor begeleiding naar werk.

Niet goed in beeld:

- 16/17 jarigen
- Niet-melders
- Regulier onderwijs
- Nuggers

Bepert inzet jobcoach. Dat kan ten koste gaan van match en duurzaamheid werk

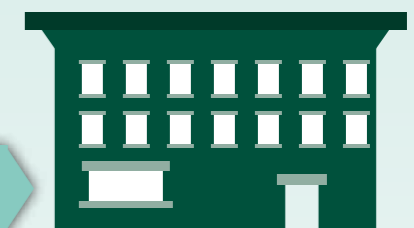

Thuis op de bank

+

Dagbesteding

Risico's voor jongeren met een arbeidsbeperking

Op weg van school via gemeente naar werk

School

Stage wordt niet omgezet in dienstverband

Gemeente

Start van begeleiding pas na 4 weken

X

Werk

Jongeren onvoldoende in beeld bij uitval werk

Dagbesteding wordt door een aantal gemeenten ingezet om mensen met een laag arbeidsvermogen toch te laten participeren. Ook wordt dagbesteding soms ingezet als instrument om arbeidsvaardigheden te ontwikkelen. Om de arbeidontwikkelingsmogelijkheden van de jongeren die in de dagbesteding zitten goed te kunnen volgen, is het van belang dat gemeenten de verbinding tussen de onderdelen Werk & Inkomen en WMO intensiveren. Sommige gemeenten hebben aandacht voor die verbinding en hebben ook plannen om die verbinding tot stand te brengen, maar meestal is die samenwerking binnen het sociaal domein nog niet vormgegeven.

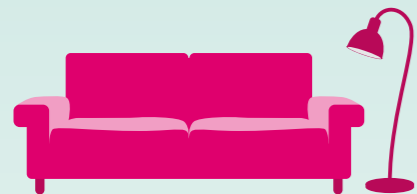
Niet goed in beeld:

- 16/17 jarigen
- Niet-melders
- Regulier onderwijs
- Nuggers

- Onvoldoende voorzieningen
- Jongeren met lage arbeidsproductiviteit

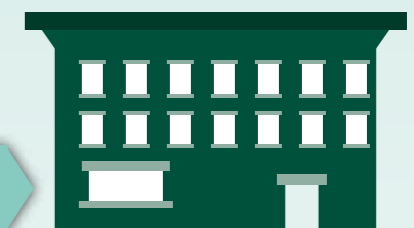

Beperkt inzet jobcoach. Dat kan ten koste gaan van match en duurzaamheid werk

Thuis op de bank

Dagbesteding

Risico's voor jongeren met een arbeidsbeperking

Op weg van school via gemeente naar werk

School

Stage wordt niet omgezet in dienstverband

Gemeente

Start van begeleiding pas na 4 weken

X

Werk

Jongeren onvoldoende in beeld bij uitval werk

Als de gemeente jongeren met een arbeidsbeperking geen voorzieningen kan of wil aanbieden komen zij 'thuis op de bank' terecht. Dit is een onwenselijke situatie vanwege de volgende risico's die daaraan verbonden zijn:

- de jongeren raken uit beeld;
- de jongeren verliezen hun met veel moeite opgebouwde (werknemers)vaardigheden;
- sociale ontsporing, zoals criminaliteit.

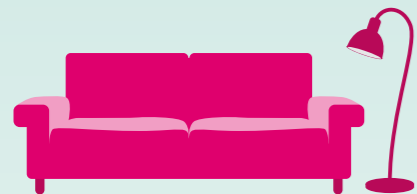
Niet goed in beeld:

- 16/17 jarigen
- Niet-melders
- Regulier onderwijs
- Nuggers

• Onvoldoende voorzieningen
• Jongeren met lage arbeidsproductiviteit

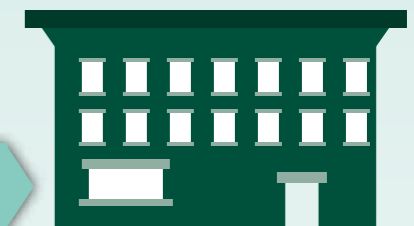

Bepert inzet jobcoach. Dat kan ten koste gaan van match en duurzaamheid werk

Thuis op de bank

Dagbesteding

Risico's voor jongeren met een arbeidsbeperking

Op weg van school via gemeente naar werk

School

Stage wordt niet omgezet in dienstverband

Gemeente

Start van begeleiding pas na 4 weken

X

Werk

Jongeren onvoldoende in beeld bij uitval werk

Gemeenten hebben jongeren met arbeidsbeperkingen die een Vso- of Pro-opleiding hebben afgerond goed in beeld, mede dankzij de samenwerkingsafspraken tussen deze scholen en gemeenten.

Duidelijk minder goed in beeld zijn jongeren met arbeidsbeperkingen met een andere opleidingsachtergrond, met name leerlingen vanuit het regulier onderwijs en vroegtijdig schoolverlaters. Maar ook degenen die enige tijd werkzaam zijn geweest en hun baan kwijtraken, niet-uitkeringsgerechtigden, zorgmijdende jongeren en overige niet-melders (die ten onrechte denken geen recht op uitkering te hebben) lopen een serieus risico om uit beeld bij de gemeente te raken.

Naast het ontberen van inkomensondersteuning betekent dat voor deze jongeren ook dat er vanuit de gemeente geen ondersteuning plaatsvindt richting werk.

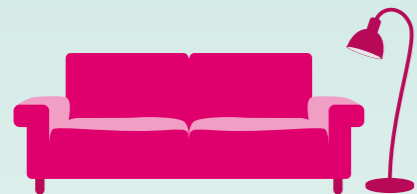
Er zijn volop bewegingen bij gemeenten om ook deze jongeren beter in beeld te krijgen, variërend van verbeteringen in de afstemming tussen verschillende partijen, als meer technische ontwikkelingen zoals bestandskoppelingen.

Met name wat betreft duidelijkheid ten aanzien van verantwoordelijkheidsverdeling en regionale samenwerking valt nog de nodige winst te boeken. Het RMC heeft hierbij op papier een belangrijke rol, maar moet vaak nog groeien in die rol.

Niet goed in beeld:

- 16/17 jarigen
- Niet-melders
- Regulier onderwijs
- Nuggers

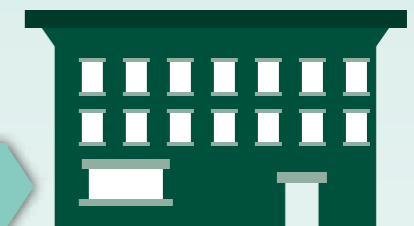
Thuis op de bank

Beperkt inzet jobcoach. Dat kan ten koste gaan van match en duurzaamheid werk

+

Dagbesteding

Risico's voor jongeren met een arbeidsbeperking

Op weg van school via gemeente naar werk

School

Stage wordt niet omgezet in dienstverband

Gemeente

Start van begeleiding pas na 4 weken

X

Werk

Jongeren onvoldoende in beeld bij uitval werk

Voor jongeren die zich voor een uitkering melden bij gemeenten geldt in beginsel een 4-weken zoektermijn. De jongere moet eerst vier weken zelf actief op zoek naar passend werk of een geschikte opleiding. Pas na deze zoektermijn kan de jongere, als de gemeente oordeelt dat de jongere voldoende actief is geweest, een bijstandsuitkering aanvragen en start de arbeidsondersteuning door de gemeente.

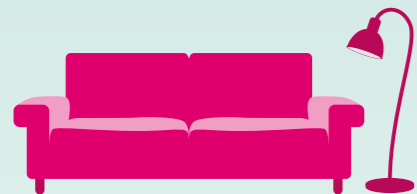
Voor jongeren met een arbeidsbeperking is de 4-weken zoektermijn een niet wenselijke onderbreking van de arbeidsondersteuning. Deze groep jongeren is kwetsbaar. Zonder begeleiding kunnen zij hun weg naar uitkeringsregelingen of werk vaak niet vinden. Zonder begeleiding is er daarnaast een reëel risico dat de soms met veel moeite aangeleerde vaardigheden verloren gaan. De staatssecretaris vindt het ook niet wenselijk dat gemeenten de 4 weken zoektermijn hanteren en wachten met de begeleiding van jongeren met een arbeidsbeperking. De staatssecretaris heeft daarbij aangegeven dat de Participatiewet ook niet verbiedt om de arbeidsondersteuning direct te starten.

De Inspectie heeft via een enquête gemeenten gevraagd in hoeverre zij de 4 weken zoektermijn hanteren bij de doelgroep jongeren met een arbeidsbeperking. Bijna 60% van de gemeenten kiest ervoor om de 4-weken zoektermijn 'soms' of 'altijd' toe te passen op de groep jongeren met een arbeidsbeperking. Iets meer dan 40% van de gemeenten past de 4-weken zoektermijn met betrekking tot de arbeidsondersteuning voor deze groep niet toe.

Niet goed in beeld:

- 16/17 jarigen
- Niet-melders
- Regulier onderwijs
- Nuggers

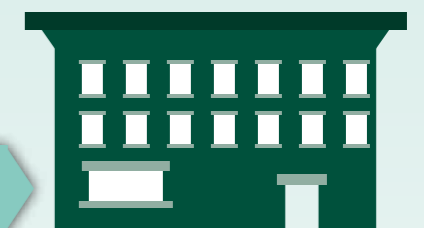
Thuis op de bank

Beperkt inzet jobcoach. Dat kan ten koste gaan van match en duurzaamheid werk

+

Dagbesteding

Risico's voor jongeren met een arbeidsbeperking

Op weg van school via gemeente naar werk

School

Stage wordt niet omgezet in dienstverband

Gemeente

Start van begeleiding pas na 4 weken

X

Werk

Jongeren onvoldoende in beeld bij uitval werk

De Participatiewet omschrijft jobcoaching als begeleiding **op** de werkplek. In de praktijk hoort de Inspectie dat de begeleiding op de werkplek voornamelijk het instrueren van de werkomgeving van de jongere is en er 'op de eerste dag bij zijn'.

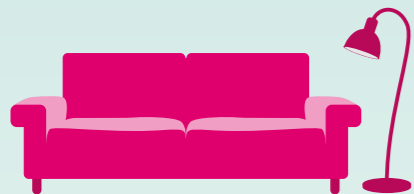
Jobcoaching gaat volgens deelnemers aan de groepsgesprekken echter veel verder en is vooral begeleiding buiten de werkplek om: zorgen dat je er bent voor de jongere als er wat aan de hand is op het werk, of ondersteuning bieden in de combinatie privé/werk. Of zoals een respondent het omschrijft: 'Een jobcoach is meer een persoonlijke coach, hij moet ook aandacht hebben voor de persoonlijke omstandigheden'. Gemeenten stellen grenzen aan de inzet van een aantal specifieke instrumenten. Ongeveer de helft van de gemeenten geeft aan dat financiële overwegingen leiden tot beperking van de inzet van instrumenten. Dat geldt bijvoorbeeld voor de inzet van jobcoaching. Gemeenten kiezen vaak voor een beperkte inzet van jobcoaching in omvang en duur, wat een risico is voor duurzame participatie van de jongeren.

De Inspectie constateert bovendien forse verschillen in de jobcoachregeling tussen gemeenten onderling maar ook tussen gemeenten en UWV. Voor werkgevers is dat onduidelijk en kan bovendien tot 'shopgedrag' uitnodigen. De Inspectie ziet voorbeelden waarin gemeenten op een efficiënte wijze jobcoaching organiseren waardoor financiële belemmeringen minder snel een obstakel behoeven te zijn. Er zijn bijvoorbeeld gemeenten die werkgevers faciliteren om collega's van de jongere op te leiden tot interne jobcoach (zgn. Harrie) om jongeren op de werkplek te begeleiden of gemeenten die de klantmanager van de jongeren opleiden tot jobcoach zodat er geen externe jobcoach hoeft te worden ingekocht.

Niet goed in beeld:

- 16/17 jarigen
- Niet-melders
- Regulier onderwijs
- Nuggers

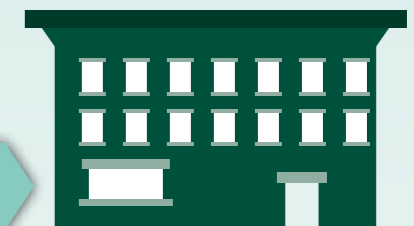
Thuis op de bank

Beperkt inzet jobcoach. Dat kan ten koste gaan van match en duurzaamheid werk

+

Dagbesteding

Risico's voor jongeren met een arbeidsbeperking

Op weg van school via gemeente naar werk

School

Stage wordt niet omgezet in dienstverband

Gemeente

Start van begeleiding pas na 4 weken

X

Werk

Jongeren onvoldoende in beeld bij uitval werk

Jongeren met een lage arbeidsproductiviteit worden veelal niet naar werk begeleid

De Participatiewet heeft als uitgangspunt dat iedereen met arbeidsvermogen in principe naar werk moet worden geleid, bij voorkeur naar regulier werk. Meer dan de helft van de gemeenten kiest er echter bewust voor jongeren met een laag arbeidsvermogen niet naar werk te begeleiden maar naar alternatieve vormen van participatie, zoals dagbesteding of vrijwilligerswerk. Financiële overwegingen spelen daarbij een rol, bijvoorbeeld omdat de inzet van de loonkostensubsidie niet opweegt tegen de besparingen op de uitkering. Ook de overtuiging dat betaald werk geen haalbare kaart is voor deze groep, is een overweging voor gemeenten om hen niet naar betaald werk te begeleiden.

De Inspectie ziet een reëel risico dat deze jongeren niet de kans krijgen zich verder te ontwikkelen voor de arbeidsmarkt of 'thuis op de bank komen te zitten' en uit beeld raken.

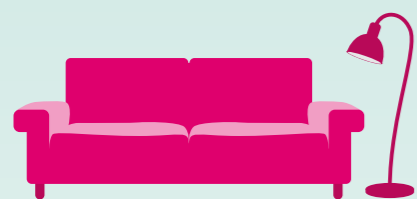
Gemeenten hebben niet altijd voldoende voorzieningen voor jongeren die nog geen werk hebben

Gemeenten hebben over het algemeen het uitgangspunt dat jongeren nooit 'thuis op de bank komen te zitten' (sluitende aanpak). Als zij geen werk hebben, dan krijgen zij bijvoorbeeld een traject om hun arbeidsmogelijkheden te ontwikkelen of op peil te houden, of ze krijgen tijdelijk een plaats in de dagbesteding. Er zijn echter gemeenten die onvoldoende middelen hebben of beschikbaar stellen om de jongeren een dergelijke voorziening aan te bieden. Die jongeren komen dan 'thuis op de bank te zitten'. Het is een reëel risico dat zij hun (werknemers)vaardigheden kwijtraken of zelfs uit beeld verdwijnen.

Niet goed in beeld:

- 16/17 jarigen
- Niet-melders
- Regulier onderwijs
- Nuggers

Thuis op de bank

Beperkt inzet jobcoach. Dat kan ten koste gaan van match en duurzaamheid werk

+

Dagbesteding

